

z p r a v o d a j

XXII. ročník

1

2011

- 2 Editorial
Evropský rok dobrovolnictví; terminologie; co spojuje Tallinn a Turku.
- 3 Reforma odborného vzdělávání a přípravy 2002–10
Zkrácený překlad stručné zprávy Cedefopu.
- 5 Zvyšování míry zaměstnanosti v USA
Statistické údaje o vztahu mezi zaměstnaností a nejvyšším dosaženým vzděláním v USA s výhledem do roku 2012.
- 6 Lycea povolání
Lycée de métiers po deseti letech.
- 8 Kreativita a inovace ve znalostní společnosti
Tvořivost a její význam pro inovace. Definice inovace. Jak podporovat tvořivost vzděláváním.
- 9 Stavební kameny kvalifikací v péči o staré lidi
Pomoc v domácnosti a pečovateltví jako příležitost pro mladé lidi bez kvalifikace. Vytvoření kvalifikačního stavebního kamene (modulu) na základě učebního oboru Pečovatel o staré lidi.
- 10 BIBB a ECDL
Spolkový ústav odborného vzdělávání je akreditovaným zkušebním střediskem pro Evropský řídičský průkaz na počítače.
- 11 Povolání MINT v Německu
Inženýři, chemici, fyzici, přírodovědci, technici, techničtí kresličti, zeměměřičti, pracovníci v IT atd.
- 13 Co nového v časopisech
L'enseignement technique, 2010, No. 226, 227, 228; Formation Emploi, 2010, No. 112.
- 14 Nové knihy v knihovně
NÚOV, Cedefop, VÚP, Eurydice ...
- 15 Znovuobjevené knihy
Dějiny evropské hudby, Řecký zázrak, Poznáváme architekturu ...
- 16 Zajímavé internetové adresy
Evropský rok dobrovolnictví 2011; Evropská hlavní města kultury 2011; Rámec kvalifikací a kreditů ve Spojeném království; Test ze znalostí zeměpisu ČR.

Příloha I/2011: Nové kvalifikace pro nová zaměstnání

Editorial

Evropský rok dobrovolnictví 2011

internetové odkazy. Tím jsme se ocitli rovnou v jazykovém koutku. Na stránkách dobrovolníka se mluví o dobrovolnictví, v jehož rámci dobrovolníci vykonávají dobrovolné práce. Dobrovolné činnosti jsou i v českém překladu názvu roku. Doktorka Anna Pospíšilová, bývalá pracovnice našeho ústavu, se v důchodovém věku zabývala vzděláváním seniorů i dobrovolnickou činností v této oblasti (viz editorial Zpravodaje 12/2008). Kladla důraz na rozdíl mezi dobrovolnou prací, kterou může dělat každý, a dobrovolnickou prací, kterou vykonávají dobrovolníci. Přídavné jméno dobrovolnický je uvedeno ve Slovníku spisovného jazyka českého (NČSAV, 1960), takže není v českém jazyce žádnou novinkou.

V jazykovém koutku ještě zůstaneme. Přílohu Zpravodaje tvoří zkrácený překlad publikace nazvané New Skills for New Jobs. Stejný název má i Sdělení Komise z roku 2008. Do češtiny byl oficiálně přeložen jako Nové dovednosti pro nová pracovní místa. O tom, že slovo skill má více významů, zatímco význam slova dovednost je dost omezený, jsme už psali několikrát (např. Skills a jak je překládat. Zpravodaj 1/2007). Kromě toho se v tomto případě jedná opravdu spíše o kvalifikace, jak vyplývá z dalšího textu. Označení nová pracovní místa nemusí znamenat, že jde o pracovní místa v nových oborech, pro něž jsou potřebné nové kvalifikace. Takže jsme přílohu nazvali Nové kvalifikace pro nová zaměstnání. Doslovné překlady podle slovníku nebývají nejlepší, výjimky však potvrzují pravidlo. Kdyby se například anglické adjektivum cultural přeložilo podle slovníku, nedostalo by se do češtiny slovo kulturní, stačilo by kulturní. Podobně by vzdělávací program složený z modulů nemusel být modulární (i když některé slovníky tuto variantu také uvádějí), ale jen modulový. O zkratce ICT utvořené zcela nesmyslně ze sousloví informační a komunikační technologie jsme už ve Zpravodaji psali několikrát. (Přitom stejný osud nestihl například hrubý domácí produkt – HDP, i když by se GDP analogicky nabízelo.) Zkratka ICT (vyslovovaná aj s tí) už žije svým životem a svádí k používání anglického slovosledu, např. ICT dovednosti.

Potíže s překladem se samozřejmě mohou vyskytnout i při překladu z jiných jazyků než z angličtiny. V tomto čísle je uveřejněn článek o francouzských lycées de métiers. Nejedná se o nový druh školy, je to označení propůjčované lyceím, která splňují stanovené podmínky. První lycea získala toto označení v roce 2002. Časopis Cedefop Info, který dnes již nevychází, o tom uveřejnil zprávu, pro jistotu však zachoval francouzský název i v anglické a německé mutaci. Tenkrát jsme označení lycées de métiers do češtiny přeložili jako lycea odborníků, nyní po deseti letech fungování lycées de métiers se přikláníme spíše k překladu lycea povolání. Jak se můžete dočíst v článku na straně 6-7, lycea s tímto označením by měla připravovat pro povolání z určitého oboru nebo odvětví, i když to není pravidlem. I když by bylo možná nejjednodušší zachovat se jako Cedefop Info.

Letošními Evropskými hlavními městy kultury jsou estonský Tallinn a finské Turku. Obě města jsou významnými přístavy v Baltském moři. Kromě bohatého kulturního programu se chystají spojenými silami zasadit o vyčištění Baltského moře. Oběma městy se můžete virtuálně projít prostřednictvím odkazů v rubrice Zajímavé internetové adresy

AK

Reforma odborného vzdělávání a přípravy 2002–10

Stručná zpráva Cedefopu přináší rekapitulaci evropské spolupráce v odborném vzdělávání a přípravě. Vychází z publikace *A bridge to the future* – viz rubrika Nové knihy v knihovně.

V roce 2002 Evropská unie zahájila Kodaňský proces k posílení spolupráce v odborném vzdělávání a přípravě (OVP).

Kodaňský proces koordinuje technickou a politickou podporu dobrovolné spolupráce na společných úkolech, prioritách a kritériích pro OVP. Podílí se na něm Evropská komise, jednotlivé země a evropští sociální partneři. Různé pracovní skupiny vytvářejí společné evropské nástroje a principy a analyzují témata vztahující se k OVP.

Pokrok dosažený v procesu je hodnocen každé dva roky: Maastricht (2004)¹, Helsinky (2006)², Bordeaux (2008)³ a Bruggy (2010). Na každém setkání ministrů odpovědných za OVP se vypracovává komuniké, které stanovuje priority pro další období.

Kodaňského procesu se v současné době účastní členové EHP (27 členských států EU, Island, Norsko a Lichtenštejnsko) a kandidátské země EU (Chorvatsko, Bývalá jugoslávská republika Makedonie a Turecko).

Cíle vzdělávání a profesní přípravy pro rok 2010

Kritéria pro rok 2010	Stav v roce 2010 (referenční rok 2009), průměr EU
Zvýšit průměrnou míru zaměstnanosti v EU tak, aby se blížila k 70 %	64,6 %
Zvýšit počet zaměstnaných žen nad 60 % průměru EU	58,6 %
Zvýšit průměrnou míru zaměstnanosti v EU u mužů a žen ve věku 55 až 64 let na 50 %	46,0 %
Průměrná míra předčasných odchodů ze školy by v EU neměla překročit 10 %	14,4 %
Zajistit, aby alespoň 85 % mladých lidí ukončilo střední vzdělávání (76,6 % v roce 2010)	78,6 %
Průměrná účast v celoživotním vzdělávání by měla činit alespoň 12,5 % pracujících (věk 25 – 64 let)	9,3 %
Celkový počet absolventů v matematice, přírodních vědách a technice v EU by se měl do roku 2010 zvýšit alespoň o 15 % a zároveň by se měly snížit genderové nerovnosti	+33,8 % za období 2000 – 2008

Výsledky Kodaňského procesu

Kodaňský proces jako pracovní metoda byl efektivní. Pomohl sladit evropskou a národní politiku OVP a umožnil vytvoření jednotné evropské politiky OVP. Zapojením kandidátských zemí podpořil rozšíření EU (z 15 na 25 členských států v roce 2004 a z 25 na 27 v roce 2007). Dává odbornému vzdělávání, které se v jednotlivých zemích značně liší, jasnější hlas na evropské úrovni tím, že zvyšuje jeho profil v příbuzných oblastech politiky. Proces položil základy pro vytvoření několika společných nástrojů (EQF, ECVET, EQAVET, Europass) a principů (orientace a poradenství; identifikace a validace výsledků neformálního a informálního učení) tak, aby podpořil mobilitu ve vzdělávání a v zaměstnání.

Evropské nástroje a principy jsou založeny na výsledcích učení, které uvádějí, co je absolvent po ukončení vzdělávacího procesu schopen dělat a čemu rozumí. Výsledky učení jsou používány ve všech druzích a stupních vzdělávání, zejména však pro reformování standardů a kurikul OVP. Pro některé země to znamená velkou změnu v dosavadní praxi.

Evropský rámec kvalifikací povzbudil země k vytváření národních rámců kvalifikací (NRK) založených na vý-

sledcích učení. Většina NRK zahrnuje všechny stupně a druhy kvalifikací, nejen z OVP, a tak v některých případech redefinují vztah mezi různými částmi národního systému vzdělávání a profesní přípravy, např. mezi OVP a vysokoškolským vzděláváním. Práce na NRK spustila další reformy OVP.

Země se shodly na sdílených národních prioritách. Hlavní prioritou Kodaňského procesu je učinit z OVP atraktivnější vzdělávací cestu. Systémy OVP by měly být jednotné a inkluzivní, šité na míru vynikajícím žákům i těm, kdo jsou ohroženi sociálním vylučováním. Země se snaží usnadnit přechod ze středního odborného do terciárního vzdělávání a zároveň vytvářet částečné kvalifikace a modulové kurzy tak, aby pomohly integrovat lidi, kteří jsou na trhu práce ohroženi.

Zlepšení kvality OVP vyžaduje zlepšení evaluačních mechanismů a vzdělávání prostřednictvím lepší počáteční profesní přípravy a dalších příležitostí pro pokračující profesní rozvoj. Mají-li kurikula odpovídat potřebám trhu práce, musí se aktéři z trhu práce více podílet na rozvíjení OVP. Na evropské úrovni jsou podporovány nové metody anticipace poptávky po kvalifikacích a jejich nabídky, které jsou používány a testovány tak, aby poskytly lepší

vhled do budoucích potřeb a umožnily lépe připravit systémy OVP.

Do OVP by měl investovat stát, podniky i jednotlivci. V průběhu let 2002–08, často s podporou z evropských fondů, země značně investovaly do OVP a pracovaly na zvýšení efektivnosti prostřednictvím decentralizovaného řízení a nových metod přidělování prostředků.

V boji proti hospodářské krizi byly v roce 2008 poskytnuty veřejné prostředky, včetně Evropského sociálního fondu, k dispozici podnikům na zachování pracovních míst za předpokladu, že se zaměstnanci budou vzdělávat. To může pomoci zastavit zvyšování nezaměstnanosti.

Vliv Kodaňského procesu

Navzdory rozsahu reforem OVP, které podporoval, měl Kodaňský proces pouze omezený vliv na výkonnost systémů vzdělávání a profesní přípravy měřeno kritérii Lisabonské strategie.

Není jasné, zda je OVP atraktivnější. Ve většině zemí se počet žáků v OVP zvýšil. V EU jako celku však podíl žáků OVP na celkovém počtu žáků středních škol klesl z 60 % v roce 2000 na 50 % v roce 2008. Míry účasti dospělých v celoživotním vzdělávání jsou zklamáním a stále příliš mnoho mladých lidí odchází předčasně ze vzdělávacího systému. Přes finanční stimuly je vysoký podíl podniků, které neposkytují profesní přípravu, protože nepocítují potřebu navzdory velmi jasnému trendu směřujícímu k zaměstnáním náročným na znalosti a kvalifikace a ke stárnutí pracovních sil.

I když se mobilita velmi podporuje, stále ji málo žáků a učitelů v OVP využívá. Programy EU poskytují více možností, přesto však žáci v OVP nemají takové příležitosti k mobilitě jako vysokoškoláci.

Na učitele a instruktory v OVP jsou kladeny velké nároky. Musejí zvládat nové pedagogické metody, držet krok s vývojem techniky a s novými požadavky trhu práce a jejich žáci jsou různorodější.

Údaje o investicích do OVP ukazují, že před hospodářskou krizí nedošlo v oblasti lidských zdrojů k žádnému podstatnému zvýšení ročních investic na hlavu, jak bylo navrženo v Lisabonské strategii, ať už ze strany státu, podniků nebo jednotlivců. Vyšší veřejné výdaje na OVP, které měly eliminovat vliv hospodářské krize na nezaměstnanost, byly jen mimořádným opatřením nikoliv plánovaným zvýšením investic do lidských zdrojů. Údaje nejsou ještě k dispozici, jednotlivé případy však svědčí o tom, že podniky v důsledku hospodářské krize redukovaly výdaje na OVP.

Jak úspěšný byl Kodaňský proces?

Země a sociální partneři hodnotí tento proces vcelku pozitivně. Shoda na sdílených národních prioritách a vytváření vzájemně propojených evropských nástrojů a

principů v průběhu osmi let je významným úspěchem dobrovolné spolupráce.

Jednotlivé země však hodnotí vliv Kodaňského procesu rozdílně. Některé ho považují za umírněný bez vlivu na změnu v zaměření národní politiky států. Většina zemí se však domnívá, že měl významný vliv a vedl k podstatným změnám v národní politice OVP a celoživotního vzdělávání v jednotlivých zemích.

Ačkoliv EU nedosáhla všech svých stanovených kritérií, výkony jednotlivých zemí se značně liší. Některé země překročily kritéria před mnoha lety, dokonce již před Lisabonskou strategií. Zavádění evropských nástrojů a principů a dalších reforem je v různých stadiích a jejich plný potenciál ještě nebyl realizován. Země se domnívají, že je třeba více času na to, aby se projevil účinek změn.

Existují i povzbudivé známky. Navzdory hospodářské krizi se všechna kritéria v roce 2009 (za tento rok jsou k dispozici nejnovější údaje) ve srovnání s rokem 2000 zlepšila. Viz tabulka na předcházející stránce. Dosažené vzdělání u mladých lidí se také zvyšuje. Ženy jsou nyní v průměru lépe kvalifikovány než muži. Investice do OVP se v průběhu let 2003–08 nezvýšily, to však může být způsobeno poklesem nezaměstnanosti mládeže a dlouhodobé nezaměstnanosti. Podstatné veřejné investice do OVP reagovaly na krizi s vědomím, že klíčovou rolí OVP je pomoci lidem najít a udržet si zaměstnání.

Evropské úkoly ukazují, že směr reforem prováděných v rámci Kodaňského procesu zůstává platný pro příštích deset let. Čtyři motory změn – dědictví hospodářské krize; rozvoj nízkoemisní ekonomiky; trendy trhu práce k zaměstnáním náročnějším na kvalifikace a budoucí evropská nabídka kvalifikací a poptávka po nich – by měly utvářet evropské hospodářství a společnost a požadavky na systémy OVP v průběhu dalších deseti let.

Hospodářská krize nezabrání návratu růstu pracovních míst od nynějška do roku 2020, hrozí však, že za sebou zanechá vysokou míru strukturální nezaměstnanosti, zejména mezi mladými a dlouhodobě nezaměstnanými lidmi s nízkým vzděláním. Rozvoj nízkoemisní ekonomiky vyžaduje solidní základ klíčových kompetencí a přizpůsobování kompetencí, které jsou již v práci používány. Přestože úroveň kvalifikací pracovních sil by měla být obecně v souladu s poptávkou, bude docházet k nesouladu mezi nabídkou kvalifikací a poptávkou po nich.

Mají-li evropské pracovní síly držet krok s vývojem, musí aktualizovat, zvyšovat a rozšiřovat své znalosti, dovednosti a kompetence tak, aby mohly podávat dobré výkony v zaměstnáních náročnějších na všech úrovních. Evropa si musí poradit se strukturální nezaměstnaností a pomoci lidem, zejména ženám a lidem s nízkým dosaženým vzděláním najít zaměstnání, chce-li dosáhnout svého cíle – 75% míry zaměstnanosti v roce 2020.

To klade velký důraz na vzdělávání dospělých. To je směr reformy OVP v posledních osmi letech v rámci Kodaňského procesu. Posilováním počátečního OVP se země snaží systematizovat další vzdělávání poskytováním příležitostí vstupovat do vzdělávacího systému v různých údobích pracovního života a získávat uznávané kvalifikace různými cestami prostřednictvím validace výsledků informálního a neformálního učení.

Navzdory možným finančním omezením jsou země odhodlány k dlouhodobým reformám. Na evropské úrovni už nový rámec politiky OVP funguje. Stanovuje ambiciózní program a mezi jednotlivými zeměmi a sociálními partnery panuje shoda v tom, nač by se měla budoucí evropská spolupráce v OVP zaměřit.

Příští fáze bude obtížná. Není jisté, zda potenciál dosud dosaženého pokroku bude realizován. Nadcházející

desetiletí poskytuje příležitost uvést výsledky Kodaňského procesu ve skutečnost tak, aby měly opravdový vliv. Vědomí důsledků, které by vyplynuly z toho, kdyby Evropa zůstala stranou hospodářských a sociálních změn, činí pokračování v reformě OVP naléhavější.

AK

¹ Maastrichtské komuniké. Zpravodaj, příloha I/2005.

² Helsinské komuniké. Zpravodaj, příloha I/2007.

³ Bordeauxské komuniké. Zpravodaj, příloha I/2009.

Pramen: Learning to change: vocational education and training reform 2002-10. Briefing note, December 2010. 4 p. http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/9042_en.pdf

Zvyšování míry zaměstnanosti v USA

Recese, která zasáhla Spojené státy v letech 2007–2009 a oficiálně skončila v červnu 2009, způsobila ztrátu téměř osmi milionů pracovních míst. Odborníci odhadují, že žádoucí šestiprocentní míry nezaměstnanosti (tj. stavu, kdy práci mají všichni ti, kdo pracovat chtějí) bude dosaženo až v roce 2015. Z článku jsme vybrali údaje týkající se vztahu mezi nezaměstnaností a nejvyšším ukončeným vzděláním.

Tabulka ukazuje míru nezaměstnanosti ve vybraných skupinách obyvatelstva v listopadu 2010, kdy národní průměr činil 9,8 %

Charakteristika skupin obyvatelstva	nezaměstnanost v %
Lidé s bakalářským nebo vyšším titulem	5,1
Asiaté	7,6
Lidé s neúplným studiem na <i>college</i> ¹	8,7
Ženy	8,9
Běloši	8,9
Absolventi středních škol (<i>high schools</i>) ²	10,0
Muži	10,6
Hispanci	13,2
Lidé bez diplomu z <i>high school</i>	15,7
Černoši	16,0

Do roku 2012 se očekává všeobecný nárůst míry zaměstnanosti, který má být nejvyšší v Texasu a Utahu (o 4,7 %) a nejnižší ve státě Connecticut (o 1,8 %).

Předpovědi obsazení nově vytvořených pracovních míst však ukazují, že bude velmi nerovnoměrné. Ve výhodě budou absolventi *college* a lidé s vyšším vzděláním obecně, obyvatelé měst s rozvinutým průmyslem, zaměstnanci soukromého sektoru a pracovníci podniků vyrábějících na export. V současné době je méně nezaměstnaných žen (40 %) než mužů (60 %) a tento trend bude pokračovat. To proto, že ženy jsou vzdělanější (tři absolventky *college* s diplomem připadají na

dva absolventy) a dominují v expandujících sektorech (zdravotnictví a školství).

Výhled do roku 2012 předpokládá, že vzdělání se při obsazování nově vytvořených pracovních míst vyplatí. Počítá se s tím, že lidé s bakalářským nebo vyšším titulem by měli v roce 2012 obsadit 37,6 % nových míst (v roce 2010 to bylo jen kolem 7 %; téměř polovinu nových míst obsadili absolventi *high schools*). Lidé s vysokoškolským titulem nižším než bakalář (*Associate's degree*) si polepší ze zhruba 8 % (2010) na 10,2 % (2012). Lidé s neúplným studiem na *colleges* mírně poklesnou na 17,5 %, absolventi *high schools* na 26,2 % a lidé bez *high school* na 8,5 %. Pokud tyto předpoklady vyjdou, budou téměř dvě třetiny (65,3 %) nových pracovních míst obsazeny lidmi s vyšším vzděláním (částečné absolvování *college* a výše), a třetina (34,7 %) lidmi s *high school* a s nižším vzděláním.

AK

¹ *College* je zpravidla čtyřletá škola buď samostatná, nebo přičleněná k univerzitě. Absolventi *college* dostávají titul bakalář.

² *High schools* jsou střední školy, které žáci navštěvují od 9. nebo 10. ročníku do 12. ročníku.

Pramen: Saporito, Bill. Where the Jobs Are. TIME, Vol. 177, 2011, No. 2, p. 16-23.

Lycea povolání

Lyceum povolání (*lycée de métiers*) bylo oficiálně vytvořeno oběžníkem ze 17. prosince 2001 „pro zvýšení pedagogické a vzdělávací účinnosti daných zařízení posílením synergie mezi zaměřenými technologického a profesního vzdělávání. O necelý rok později o tomto novém fenoménu ve fran-

couzském odborném vzdělávání informoval Zpravodaj¹. Nyní, kdy lycea povolání slaví 10 let od svého vzniku, se k tomuto tématu vracíme. Moderní budovu lycea na obrázku si můžete prohlédnout i zevnitř².

Koncept lycea povolání přesáhl tradiční označování používané do té doby, např. polyvalentní lyceum (*lycée polyvalent*), technologické lyceum (*lycée technologique*) a profesní lyceum (*lycée professionnel*).

Tato terminologie prozrazuje rozkol mezi technologickým a profesním zaměřením a nezajišťuje čitelnost nabízeného vzdělávání ani pro žáky a jejich rodiče, ani pro profesní sektory.

Struktury vzdělávacích kurzů jsou nejčastěji uspořádány vedle sebe nebo jako doplněk vzdělávání tak, aby místní nabídka byla co nejrozmanitější a mladí lidé do ní mohli snadno vstupovat. Tato nabídka má však jedno omezení: struktura vzdělávacího kurzu není vždy evidentní, má-li žák navázat na vzdělávání v různých zařízeních, někdy velmi vzdálených.

Novinka, kterou přináší lyceum povolání, je oznamování vzdělávací nabídky s identitou vytvořenou na základě logického seskupení povolání ze stejného profesního sektoru nebo příbuzných či doplňujících se povolání pro zajištění srozumitelnosti jednoho nebo několika zaměření profesního vzdělávání. Předchůdci této koncepce byla lycea hotelnictví a restauratérství.

Lyceum povolání přináší nabídku vzdělávání veřejnosti v různém postavení: učňům, žákům, dospělým v počáteční profesní přípravě, při adaptaci na určité povolání nebo při rekvalifikaci.

Koncepce lycea povolání je od svého vzniku použitelná ve veřejných i soukromých vzdělávacích institucích.

Koncepce se v průběhu let vyvíjela a zpřesňovala a v roce 2007 se lyceum povolání stalo oporou obnovy profesních cest.

Požadavky na kvalitu

Lyceum povolání má prospěch z označení (*label*) přidělovaného na pět let vzdělávacím zařízením, která odpovídají zadávacím podmínkám definovaným v národním plánu. Udělování obnovitelného označení je v pravomoci rektora (*recteur*), který stanovuje indikátory zadávacích podmínek pro příslušný školský správní obvod (*académie*), bere

přitom v úvahu místní kontext a zároveň musí respektovat tato kritéria:

- nabídku vzdělávání spojující technologické a profesní vzdělávání, jehož identita je vytvořena na základě logického souboru povolání;
- přípravu škály diplomů a titulů sahajících od osvědčení profesní způsobilosti (*Certificat d'aptitude professionnelle* – CAP) až po vysokoškolské diplomy;
- poskytování počátečního odborného školního vzdělávání, učňovství a dalšího odborného vzdělávání;
- nabídku služeb validace vzdělání získaného ze zkušenosti (*Validation des acquis de l'expérience* – VAE);
- partnerství s teritoriálními aktéry (teritoriální společenství, profesní kruhy, vysokoškolské instituce);
- činnosti zaměřené na učitele a žáky druhého stupně základní školy *collège* (ISCED 2) pro zlepšení orientace a přijímání žáků z *collèges* do profesního vzdělávání;
- otevření se vůči Evropě a vzájemným výměnám se zahraničními zeměmi;
- nabídku organizovaného ubytování;
- opatření pro další sledování absolventů, které může být spojeno s poskytováním pomoci při profesním začleňování (*insertion professionnelle*) a hledání zaměstnání.

Tato kritéria dohromady představují úkoly, které samotná vzdělávací zařízení nemohou vždy vykonávat. V tom případě se mohou začlenit do sítě s dalšími vzdělávacími zařízeními podle partnerských dohod; např. pro vyšší vzdělávání s těmi, co poskytují vysvědčení vyššího technika (*Brevet de technicien supérieur* – BTS), pro rozmanitost vzdělávání veřejnosti se středisky přípravy učňů (*Centre de formation d'apprentis* – CFA), pro ubytování mládeže se zařízeními, která mají internát, apod. Zapojení do sítě se musí uskutečňovat v relativní blízkosti tak, aby se usnadnilo vytváření souvislých vzdělávacích drah.

Obnovení označení *Lycée de métiers* po uplynutí pěti let není samozřejmé. Lyceum musí přinést důkazy o tom, že respektuje chartu kvality vázanou na přidělení označení. Školský správní obvod pak schválí pokračování.

Poznámka: Je třeba zdůraznit, že udělení označení jednomu či dvěma jmenovaným profesním oborům nevyklučuje, že ve stejném vzdělávacím zařízení nemohou být vyučovány i další obory, nesouvisející s označenými *métiers* proto, aby se udržela nabídka rozmanitého vzdělávání v blízkosti mladých lidí, kteří o ně mají zájem.

Velmi progresivní vstup do systému

Seznamy lyceí povolání označených rektory jsou publikovány v Úředním věstníku národního vzdělávání (*Bulletin officiel de l'Éducation Nationale* – BOEN).

Seznamy dokazují, že školské správní obvody se v označování (*labellisation*) neangažují ve stejném rytmu.

Většina z nich udílí označení od roku 2002, avšak v omezeném počtu (Amiens, Besançon, Caen, Clermont-Ferrand, Créteil, Dijon, Grenoble, Guyane, La Réunion, Limoges, Montpellier, Nancy-Metz, Nice, Orléans-Tours, Paris, Reims, Strasbourg, Toulouse, Versailles).

Další školské správní obvody čekaly s udělením prvního označení do roku 2003 (Aix-Marseille, Bordeaux), do roku 2004 (Lyon, Rennes), do roku 2005 (Rouen, Poitiers) a do roku 2008 (Corse, Nantes, Lille). Guadeloupe udělil první označení pěti zařízením v červnu 2010.

Nová dynamika lycea povolání od roku 2005

V roce 2005 vepsal zákon o orientaci a programu pro budoucnost školy (*la loi d'orientation et de programme pour l'avenir de l'école*) označení *Lycée de métiers* do školského zákoníku spolu s dalšími upřesňujícími texty.

Koncem roku 2007 zahájila obnova profesní cesty (*la rénovation de la voie professionnelle*) reformu profesního baccalauréatu za 3 roky (*baccalauréat professionnel en 3 ans*) a přenastavila diplomy úrovně V (CAP, BEP). Tato obnova je příležitostí pro posílení místa lycea povolání a zahájení nové dynamiky.

Od roku 2008 jsou uváděny počty atestovaných škol, které každoročně překračují stovku.

První seznam byl publikován v lednu 2006. Rekapituje 271 lyceí označených od roku 2002 do 1. září 2005.

V průběhu roku 2010 neslo označení lyceum povolání 695 škol a v dalších označování probíhalo. Ministerstvo školství mělo v plánu dosáhnout do konce roku 2010 počtu 800 lyceí povolání.

Názvosloví je dosti rozmanité

První označování se týkalo zařízení, která se už vyznačovala silnou profesní specializací, např. hotelnictví – restaurátérství, umělecké sklářství, dřevařství a nábytkářství, automobilový apod.

Jde o zařízení, která již měla profesní identitu pro vytvoření koncepce lycea povolání, jejichž nabídka vzdělá-

vání byla spojena se specifickým vybavením a odlišným statutem a identifikovala se s daným profesním sektorem.

V některých školských správních obvodech jsou však lycea označena prostě jen jako lycea povolání bez upřesnění dominantního sektoru nebo sektorů. Jiná jsou spojena pouze s jedním oborem, např. lyceum stavebních povolání, lyceum zdravotnických povolání.

Některé názvy spojují několik profesních oblastí někdy příbuzných (lyceum povolání zahradnických a krajinářských), někdy velmi rozdílných (lyceum povolání elektro-technických a obchodních, lyceum povolání v sektoru stavebnictví, hotelnictví a služeb), jindy sektorů, které jsou těžko profesně identifikovatelné (lyceum povolání z oblasti průmyslových a aplikovaných věd, lyceum povolání z oblasti výroby a služeb).

Během doby se některá názvosloví upřesňují, aniž by to bylo chápáno jako harmonizace ve školském správním obvodě, kde existují pro stejné obory povolání rozdílná názvosloví.

Zajišťování kvality, které musí odpovídat žádoucím cílům

Koncepce lycea povolání ukrývá velké bohatství, které se nabízí zájemcům o vzdělávání, a musí zaručovat:

- čitelnost možných vzdělávacích cest v dobře identifikovaných oborech;
- skutečné uvedení těchto cest v nabídce umožňující kdykoliv přístup do vysokoškolského vzdělávání;
- velkou flexibilitu vzdělávacích kurzů pomocí možných přechodů z jednoho postavení do druhého bez přerušení studia;
- snadný přístup k certifikaci prostřednictvím VAE.

Po deseti letech existence a přibývání lyceí povolání je zajímavé se ptát na aspekty kvality, například na:

- podíl adaptace nebo interpretace národních zadávacích podmínek odmítaných lokálně;
- sledování vzdělávacích zařízení s označením a obnovování označení;
- organizace, které mají odpovídat za očekávané výsledky (spojování vzdělávacích zařízení do sítí);
- příspěvek lyceí povolání k diverzitě cest počátečního a celoživotního odborného vzdělávání;
- obraz lyceí povolání u aktérů vzdělávacího systému i ve světě práce, kterému mají přinášet kvalifikace.

Anna Konopásková

¹ *Lycée de Métiers. Zpravodaj, 2002, č. 11, s. 9.*

² <http://www.lyceeaubry.fr/visite-guidee.php>

Pramen: Ravary, Yveline. Les lycées de métiers aujourd'hui. L'enseignement technique, 2010, No. 227, p. 24-26. Viz též rubrika Co nového v časopisech.

Kreativita a inovace ve znalostní společnosti

Evropská unie vyhlásila rok 2009 rokem tvořivosti a inovace, a tím objasnila úzkou souvislost mezi znalostní společností, inovační kompetencí a mezinárodní konkurenceschopností. Autor článku si klade otázku, jakou roli hrají v inovačním procesu klíčové kompetence a schopnost pracovat v týmu a jakým způsobem lze podporovat klíčové kompetence ve všeobecném a odborném vzdělávání.

Význam inovací a kreativity

Schopnost inovovat umožňuje znalostním společnostem obstát v mezinárodní konkurenci. Kreativita je uznávána jako nezbytný předpoklad schopnosti inovovat. Základ pro schopnost inovovat se buduje již ve školním vzdělávání a při praxi v podnicích.

Kreativita v inovačním procesu

Termíny inovace a kreativita jsou často považovány za pouhá módní slova. Zároveň se činí pokusy o vědecké vymezení termínu inovace, které lze shrnout do tří poznatků:

- Inovace znamená kromě vynalezení též uskutečnění.
- Inovace se nevztahuje pouze na technickou inovaci, nýbrž označuje velký počet novinek, které se nedají podchytit čistě technologickým myšlením.
- Stanovujícím kritériem pro novinky není to, co je nové pro trh (*new-to-the-market*), nýbrž pouze co, co je nové pro podnik (*new-to-the-firm*).

Základním předpokladem inovačního procesu je dělba práce, v níž hraje velkou roli kreativita. Nejde pouze o to, aby jednotlivci přišli s jedinečnými inovačními nápady, nýbrž také o to, aby se tyto nápady zrealizovaly. To vyžaduje sociální kompetence a vysokou úroveň vzdělání všech zúčastněných. Kreativita zvyšuje pravděpodobnost inovací.

Kreativita – tvořivost; schopnost, pro niž jsou typické duševní procesy, které vedou k nápadům, řešením, koncepcím, uměleckým formám, teoriím či výrobkům, jež jsou jedinečné a přínosné; tvořivost je považována za jeden ze základních rozdílů mezi lidským myšlením a umělou inteligencí, což zastánci umělé inteligence popírají s poukazem na vědeckou práci, kde výpočetní technika a počítačové zpracování informací vedou k překvapujícím odhalením a poznatkům.¹

Vzhledem k sociálním složkám inovačního procesu lze mluvit také o týmové kreativitě. To je dovednost spolupracovat s ostatními, která je jak nová a nečekaná, tak i užitečná. Týmová kreativita zahrnuje také způsobilost proměnit nápady v činy (*to put into action*).

Kreativita, popřípadě týmová kreativita je předpokladem schopnosti inovovat.

Podpora kreativity vzděláváním

Ze struktury inovačního procesu vyplývají dvě klíčové kompetence:

- Způsobilost přicházet s inovačními myšlenkami popřípadě staré znalosti překombinovat na nové.
- Způsobilost uskutečňovat tyto myšlenky v sociálním procesu. To vyžaduje komunikační a přesvědčovací schopnosti, otevřenost vůči novým poznatkům a vysokou úroveň vzdělání, protože inovace narušují a mění rutinu a vyžadují od všech zúčastněných, aby změny smysluplně integrovali do své práce.

Rozdělení úkolů mezi všeobecné a odborné vzdělávání

Vzdělávání v základní škole a na univerzitě má všeobecnou povahu, to znamená, že poskytuje určité kompetence bez zaměření na předem známou pracovní pozici. V profesní přípravě a odborném dalším vzdělávání je naproti tomu ve většině případů pracoviště známé, a proto tato forma vzdělávání může být zaměřena na specifické požadavky. Přednost profesní přípravy a dalšího vzdělávání tedy spočívá v možnosti, že se podniková situace dostane do kvalifikačních struktur. Z toho vyplývá, že osvojování nespécifických kompetencí by mělo mít na starosti všeobecné vzdělávání, zatímco specifičtější by se měly poskytovat v rámci profesní přípravy.

Mezery, které vzniknou ve všeobecném vzdělávání, nemohou být doplněny profesní přípravou nebo dalším vzděláváním, a pokud ano, tak pouze s neúměrnými náklady. Při vytváření inovací má zvláštní význam tvůrčí moment. Inovace sice během uskutečňování pronikají do podnikové reality, původní myšlenka je však často oddělena od podnikového kontextu a mnohem více spočívá na kompetenci používat všeobecné způsoby řešení konkrétních problémů. Proto je kompetence přicházet s novými myšlenkami spíše nespécifická. Podporovat by ji proto měly zvláště univerzity. Jiná situace je u sociálních kompetencí, které mají pro uskutečňování inovačního nápadu rozhodující význam. Neboť uskutečňování také zahrnuje integraci inovace do specifického prostředí a potřebné sociální kompetence jsou závislé na komunikačních, pracovních a hierarchických strukturách.

Podpora sociálních kompetencí na všech úrovních

Navrhované rozdělení úkolů odborného a všeobecného vzdělávání nelze chápat dogmaticky. Základní látku soci-

álních kompetencí (interpretovatelnou jako *sociální všeobecné vzdělávání*) je třeba poskytovat již ve školním vzdělávání. O příslušných formulacích se již diskutuje v pedagogickém výzkumu a prakticky se realizují (např. vyučovací metody se sociální orientací zaměřené na vlastní zodpovědnost, jako skupinová práce či pracovní plány).

Tyto koncepce se přenášejí i na podniky. Užitek těchto opatření hodně závisí na specifických podmínkách v podniku. Při nedostatcích v inovačním procesu se proto musí zkoumat, v čem spočívají. Za špatnou schopnost realizovat inovace může individuální nedostatek sociálních kompetencí, na který lze reagovat poskytováním adekvátní formy kvalifikace podle diagnostikované potřeby. V heterogenních týmech jsou k úspěšné realizaci nezbytné komunikační kompetence, otevřenost, flexibilita a integrační schopnost.

Příčinou nedostatků v procesu uskutečňování inovací však mohou být i nepříznivé organizační podmínky (například byrokratická hierarchie ve výzkumných odděle-

ních). V tom případě je třeba prozkoumat překážky propustnosti inovací (např. hranice mezi odděleními). Kromě reorganizace struktur by se však také měly podporovat sociální kompetence: týmová spolupráce, komunikační dovednost i flexibilita, neboť mohou přispívat ke snižování organizačních bariér. Je třeba identifikovat slabé stránky interního podnikového inovačního procesu a usilovat o jejich odstranění.

Přeložila Jana Šatopletová

¹ Definice převzata z publikace: Hartl, Pavel a Hartlová, Helena. *Velký psychologický slovník*. 4. vyd. Praha : Portál, 2010. 797 s. ISBN 978-80-7367-686-5

Pramen: Kreativität und Innovation – Schlüsselkompetenzen in der Wissensgesellschaft. Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, 2009, Nr. 6, S. 10-13.

Stavební kameny kvalifikací v péči o staré lidi

Demografické změny vedou k tomu, že pečovatelské a zdravotnické činnosti získávají stále více na významu. Prvořadou roli hraje ambulantní a stacionární péče. Zvláště potřebné bude zabezpečení uzlového bodu, v němž se setkává vedení do-

mácnosti a péče, to znamená činnosti z oblasti organizace a utváření běžného života, příprava jídel, základní péče atd. Důsledky demografických změn se bezprostředně odrážejí na trhu práce. Nezávisle na stárnutí zaměstnanců a nutnosti nahrazovat personál, odcházející do důchodu, se rýsuje potřeba dodatečných odborných sil: jak vysoce kvalifikovaných, tak personálu pro služby a asistenci se základní kvalifikací. Současná praxe vzdělávání v oblasti zdravotnických a sociálních profesí však není na tyto potřeby dostatečně připravena.

Modelový projekt *BertHa* s názvem *Vytváření kompetencí pro služby blízké domácnosti* zahájený v Berlíně společností *kiezküchen* s vědeckým podílem univerzity *Justus-Liebig-Universität Gießen* je podporovaný Spolkovým ministerstvem školství a výzkumu a Správou senátu pro integraci, práci a sociální věci v Berlíně. Úkolem projektu je vytvoření, ověření a hodnocení nízkoprahového kvalifikačního konceptu v segmentu služeb blízkých domácnosti. Cílovými skupinami projektu *BertHa* jsou lidé mladší 25 let, s nízkou kvalifikací popřípadě nevyučení a zaučení se zkušenostmi nebo bez zkušeností v oblasti služeb blízkých domácnosti, kteří se tak mohou navrátit do organizovaných vzdělávacích struktur a najít výdělečné zaměstnání prostřednictvím trhu práce.

Koncept modelového projektu spočívá na kurikulární bázi kvalifikačních stavebních kamenů. Účastníci získávají v teoretických a praktických jednotkách znalosti a dovednosti z oblasti úklidu místností, čištění a údržby textilu, přípravy jídel a servírování či péče o staré lidi. Tematické oblasti a kompetence kvalifikačních stavebních kamenů, které se k sobě vzájemně vztahují, jsou odvozeny od příslušných učebních plánů, zvláště vedení domácnosti, úklidu budov a péče o staré lidi. Zároveň se integrují zkušenosti s kvalifikačními stavebními kameny z předprofesní přípravy osvědčenými v celém Německu. Kromě odborně specifických obsahů je nedílnou součástí kurikula kontinuální doprovod odborných pedagogů. Kvalifikační jednotky jsou ukončeny uznávaným certifikátem.

Vytvoření kvalifikačního stavebního kamene *BertHa Péče o staré lidi*

Kvalifikační stavební kámen *Péče o staré lidi* byl koncipován na základě učebního oboru *Pečovatel o staré lidi* poskytovaného v celodenní škole. Při tvorbě se kromě rešerše a analýzy již existujících kvalifikačních stavebních kamenů v této oblasti dále přihlíželo k doporučením Správy berlínského senátu pro vzdělávání, mládež a sport týkajícím se vzdělávání v péči o staré lidi, kuratoria Pomoc německým starým lidem a k pracovním materiálům Spolkového ústavu odborného vzdělávání (BIBB) pro vzdělávání v pečovatelských profesích.

Rozsah stavebního kamene *Péče o staré lidi*

Kvalifikační stavební kámen vytvořený pro projekt *BertHa* obsahuje celkem 420 vyučovacích hodin. Z toho 223,5 hodin zaujímá odborná teorie a odborná praxe, 10 hodin zjišťování výkonů, 154 hodin praxe v příslušném zařízení v oblasti péče o staré lidi a 32,5 hodin vzdělávacího doprovodu (*Bildungsbegleitung*).

Cíle a obsahy kvalifikace

Žáci se učí pomáhat starým lidem v běžném životě, při odhadování vlastních možností a při běžných denních úkonech. Dále získávají kompetence v základní péči s přihlédnutím k odpovídajícím opatřením doprovázejícím péči tak, aby mohli podle potřeby na požádání pomáhat odborným pečovatelským silám. Úkoly, které účastníci nemohou zvládnout, přebírají odborné síly (odborná pečovatelská služba).

Právní základy certifikace

Zákon o novém směřování nástrojů politiky trhu práce z 1. ledna 2009 a s ním spojené zařazení péče o staré lidi do podpory práce podle Třetího sociálního zákoníku (SGB III) otevřelo modelovému záměru *BertHa* nové možnosti.

V důsledku rozšíření na oblast péče o staré lidi se vzdělávání podle spolkového zákona o péči o staré lidi zařazuje do podpory vzdělávání ve prospěch učňů znevýhodněných v učení a sociálně znevýhodněných učňů,

do podpory poskytování podnikových vstupních kvalifikací a do časově omezené podpory se vzdělávacím bonusem (Spolkové ministerstvo rodiny, seniorů, žen a mládeže – *Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend* – BMFSFL). Zvláštní relevanci pro modelový záměr *BertHa* v této souvislosti představuje možnost vstupní kvalifikace v profesním poli *Péče o staré lidi*, protože se zpravidla pracuje pomocí kvalifikačních stavebních kamenů a certifikace probíhá prostřednictvím příslušných míst popř. komor daných učebních oborů. V případě *Péče o staré lidi* je však problém, protože příslušné místo či komora neexistuje, neboť se jedná o školní profesní přípravu. Vzdělávání probíhá podle dané spolkové země buď v profesních odborných školách, nebo v odborných školách resortu zdravotnictví. K vystavování certifikátů je proto kompetentní instituce pro péči o staré lidi určená danou spolkovou zemí. BIBB podporuje vytváření kvalifikačních stavebních kamenů v oblasti péče o staré lidi.

Provádění certifikace

V modelovém záměru projektu *BertHa* se podařilo nechat certifikovat kvalifikační stavební kámen *Péče o staré lidi* prostřednictvím Správy berlínského senátu pro vzdělávání, vědu a výzkum, která je kompetentní pro vzdělávání v péči o staré lidi na berlínských odborných školách, podle vzoru Nařízení o potvrzení předprofesní přípravy (BAVBVO).

Byl též oficiálně potvrzen poslední ze čtyř kvalifikačních stavebních kamenů vytvořených v modelovém záměru a byl zařazen do databáze *Good-Practice-Center* v BIBB. Tím jsou urovnány nové cesty pro poskytování kvalifikace na rozhraní vedení domácnosti a péče o staré lidi, které ukazují do budoucna.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Brutzer, Alexandra. Qualifizierungsbausteine in der Altenpflege. Berufsbildung, 2009, Nr. 116/117, S. 40-41. <http://www.berthaonline.info/>

BIBB a ECDL

Spolkový ústav odborného vzdělávání se stal akreditovaným zkušebním střediskem pro Evropský řídicí průkaz na počítače¹ (*European Computer Driving Licence – ECDL*).

Akreditaci mu udělila Společnost služeb v oblasti informatiky (*Dienstleistungsgesellschaft für Informatik – DLGI*). Prvním absolventem v novém zkušebním středisku byl prezident BIBB Manfred Kremer. V současné době lze skládat zkoušku pro ECDL v 148 zemích a 38 jazycích.

¹ *Zpravodaj, 2002, č. 10, s. 4.*

Pramen: BIBB als Prüfungszentrum für Europäischen Computerführerschein (ECDL) akkreditiert – Präsident Kremer erster Absolvent. BIBB BWPplus, 2010, Nr. 6, S. 4.

Povolání MINT v Německu

MINT je v tomto případě zkratka pro matematiku, informatiku, přírodní vědy (*Naturwissenschaften*) a techniku. V tomto případě, na rozdíl od IKT (viz editorial), ponecháváme zkratku vytvořenou z němčiny, protože jde o německé realie (a vyslovuje se lépe než MIPT). Slovo *mint* znamená anglicky *máta*. Zkratka MINT je možná proto v anglosaském světě u učitelů oblíbená, viz např. *Massachusetts Initiative for New Teachers* nebo *Mentoring in Teacher Education*.

Číslo profes. pole	Název profesního pole	Výdělečně činní ve výkonu povolání	Ohlášená místa pro zaměstnance Německo celkem			Doba, po kterou jsou ohlášená místa prázdná uvedeno ve dnech		Nezaměstnaní celkem	
			2005	2005	2007	2005	2007	2005	2007
21	Inženýři	1 028 776	7 684	12 037	390	556	59 623	25 611	
22	Chemici, fyzici, přírodovědci	157 569	610	888	124	192	17 134	9 353	
23	Technici	1 033 918	4 185	8 544	378	665	45 697	24 352	
24	Techničtí kreslíči	133 996	896	2 122	38	61	24 336	11 236	
25	Zeměměřiči	57 084	65	158	45	90	3 878	1 862	
26	Zvláštní technické síly	118 313	462	1 043	158	244	9 840	5 709	
38	Základní povolání v IT	679 883	3 927	6 594	57	78	60 214	33 975	
střední hodnoty pro všechna profesní pole			2 823	4 975	288	468	58 815	44 072	

V poslední době se mluví o tom, že Německu hrozí nedostatek odborných sil v povoláních MINT, tzn. v oborech zaměřených na matematiku, informatiku, přírodní vědy a techniku. Autoři článku s tímto tvrzením polemizují.

Základ projekcí vztahujících se k povolání

Výzkum týkající se rozvoje kvalifikací ve Spolkovém ústavu odborného vzdělávání (BIBB) se řídí striktní logikou a staví na výsledcích dlouhodobějších projekcí trhu práce a profesního pole, které provádí ve spolupráci s Ústavem pro výzkum trhu práce a povolání (IAB). Sleduje aktuální vývoj pomocí slučování různých úředních statistik týkajících se profesí a vzdělávání, a výsledky ověřuje a potvrzuje v plánovaných expertních rozhovorech (odvětvové dialogy) a nakonec analyzuje v projektech s různým metodickým pojetím. Základem projekcí vztahujících se k praxi je 54 profesních polí vypracovaných BIBB, které shrnuty na úrovni profesních řádů spojují vždy stejné charakteristické rysy činností a odvětvovou dominanci. Vykazují tím oproti vymezení profesních řádů Klasifikace profesí 1992 (*Die Klassifizierung der Berufe 1992 – KldB 92*)¹ vyšší vnitřní homogenitu a vnější heterogenitu.

Přehled povolání MINT

Povolání MINT jsou shrnuty v hlavním profesním poli 8 Technicko-přírodovědné profese. Sem patří profesní řády uvedené v tabulce. Hlavní profesní pole zahrnuje kolem 3,2 milionu výdělečně činných (2005), nárůst od roku 1996 činil 400 000 výdělečně činných (+12,5 %).

Profese v tabulce jsou vzhledem k počtu hlášených volných míst, době, která je zapotřebí, aby se hlášené volné místo obsadilo (doba neobsazení), a k počtu neza-

městnaných velmi heterogenní, avšak ve všech charakteristických znacích v období 2005–2007 zřetelně stoupají.

Prodloužení doby neobsazení nahlášených volných míst ukazuje z pohledu podniků zvláště u inženýrů a techniků na napjatý trh práce. Je však třeba brát v úvahu to, že u Spolkové agentury práce je hlášených pouze 30 % všech volných míst – v akademické oblasti je tato kvóta daleko nižší.

Těžišť zaměstnanosti (2007) tvoří hospodářská odvětví *poskytování hospodářských služeb* (12 %) následované *výpočetní technikou a databázemi* (11,1 %) a *strojírenstvím* (8,5 %). Před deseti lety (1996) bylo těžišťem *stavebnictví* (11,1 %), *strojírenství* (10 %) a *poskytování hospodářských služeb* (9,3 %).

Povolání MINT v budoucnosti

Podle projekce potřeby výdělečně činných vytvořené podle modelu IAB/INFORGE budou u povolání MINT do roku 2025 výrazně stoupat jen *služby pro podniky*, které budou nejdůležitějším hospodářským odvětvím pro toto hlavní profesní pole. Významné zůstávají i *veřejná správa a stavebnictví*; ta však vykazují lehce klesající tendenci na střední úrovni. Počty zaměstnanců ve veřejné správě se sníží z přibližně tří milionů na 2,4 milionu osob. Podobný obraz vývoje ukazuje *stavebnictví*, kde dojde k poklesu z 3,1 milionu na 2 miliony zaměstnanců. Ostatní hospodářská odvětví významná pro povolání MINT setrvávají na relativně stálé úrovni.

Projekce trhu práce dosud prováděly výpočty pouze na úrovni málo kvalifikačních stupňů, popřípadě profesních úseků nebo charakteristických znaků abstraktních činnos-

tí a vykazovaly je převážně z hlediska potřeby. Jedním z důvodů je to, že v podkladech s údaji dosud nejsou žádné kompletní informace o výdělečné činnosti a získaných kvalifikacích (Statistika zaměstnanců povinných platit sociální pojištění Spolkové agentury práce), nebo získané kvalifikace nejsou podchyceny ve vztahu k profesi.

Od roku 2005 je u všech výdělečně činných osob v mikrocensu uvedeno nejvyšší ukončené odborné vzdělání a jeho zaměření, které BIBB převedl do systematiky profesí. To tvoří základ pro projekci nabídky i potřeby. Nejvyšší ukončené odborné vzdělání představuje ve smyslu vyučené profese kvalifikaci vytvořenou ze vzdělávacího systému, která se dá v bilancování porovnat s potřebou pracovních sil. Porovnávání obou veličin může ukázat nesoulad mezi potřebou a nabídkou.

U povolání MINT je zřejmé, že v období let 2005 až 2025 klesající nabídka osob, které se vyučily odpovídající profesi, značně převyšuje jen lehce stoupající potřebu.

Vyjdeme-li z dlouhodobého trendu stálého nárůstu terciárních kvalifikací v povolání náročných na znalosti, ukazuje se v projekci rozšiřování nabídky osob s akademickým vzděláním v profesích MINT (ISCED 5A, 6). To jde na úkor střední odborné a vedoucí úrovně (mistři, technici, odborné školy, zdravotnické školy ISCED 5B). Podíl odborných sil (ISCED 3B, 4) bude klesat jen mírně.

Umístění výdělečně činných osob s MINT kvalifikacemi

Pro rok 2005 je k dispozici matice flexibility, která vykazuje, kolik výdělečně činných osob se vzděláním v profesích MINT také činnost v těchto profesích vykonává, popř. přešlo do jiných profesních polí. Matice rovněž ukazuje, z kterých jiných profesních polí přišli ti, kdo vykonávají činnost v profesích MINT. Pomocí matice se mohou zařadit do bilance změny profesí, jako empiricky doložitelná flexibilita.

Vezmeme-li v úvahu, že jen 52 % výdělečně činných osob v profesích MINT zůstává v hlavním profesním poli a kolem 36 % osob, které v této oblasti pracují, jsou odborné síly mimo obor, pak je jasné, že stoupající potřeba se může dlouhodobě zachytit nejdříve pomocí osob z jiných oborů. Dlouhodobě však nastane nedostatek podmíněný demograficky.

Velký odliv z hlavního profesního pole se týká všech profesních polí, která sem patří. Inženýři a profese IT zůstávají z 55 až 57 % v profesích, v nichž mají vzdělání, u všech ostatních profesí je to méně než 30 %. Přejíždí hlavně do profesních polí: zpracovatelské a opravářské profese; úřednické a obchodní profese a služby; právní, manažerské a ekonomické profese. Ke změně profese vedou různé důvody, které nelze podrobně specifikovat.

Projekce potřeby pracovních sil a nabídky práce však má své hranice, které je třeba brát při interpretaci výsled-

ků v úvahu. Projekce potřeby a nabídky porovnané v bilancích trhu práce ukazují na to, s čím je třeba v daném segmentu trhu práce v budoucnu počítat. Nemůže-li být potřeba uspokojena, vyvolá to automaticky reakci na straně potřeby (podnikatelé změni výrobní procesy) a/nebo na straně nabídky (např. rozšíření pracovní doby).

Analýzy vývoje kvalifikací v profesích a odvětvích

Analýzy detailních otázek jednotlivých profesí s prohloubeným obsahem vyžadují v jednotlivých projektech použití vypracovaných a ověřených metod. O možnostech nasazení absolventů nových odstupňovaných studijních oborů a o chování podniků při přijímání na pozici střední vedoucí úrovně se stále diskutuje, ale dodnes je nedostatek skutečně empiricky zatížitelných průzkumů a odpovídajících zjištění. Výzkumný projekt *Účinky nových odstupňovaných studijních oborů na absolutoria v profesní přípravě a v odborném dalším vzdělávání*, který v současné době probíhá v BIBB, je ve vztahu k profesím MINT také zaměřen na profesní skupinu informatiků, protože tento studijní obor mimo jiné vykazuje od roku 2003 nejvyšší počty absolventů na odborných vysokých školách a univerzitách. Anketami v podnicích, které Spolkové agentuře práce hlásily volná místa např. informatiků, se zkoumá chování podniků při přijímání zaměstnanců na místa střední odborné a vedoucí úrovně. Tak se pomocí zjištění v projekcích blíže analyzují dílčí aspekty v profesích MINT, např. možná konkurence na trhu práce mezi odbornými silami s akademickým vzděláním, vzděláním v duálním systému, popř. dalším vzděláním.

Německá fyzikální společnost zdůrazňuje, že: *Nedostatek odborných sil v profesích MINT vyvolal intenzivní debatu. Diskutuje se hlavně o opatřeních a iniciativách ke zlepšení situace. Poznamenává, že budoucnost naší země a obecná situace na trhu práce závisí především na dorostu profesí MINT, uvedl svazy a politiky do akce a dal podnět k tomu, že se o problému veřejně jedná* (DPG, 2010).

Na základě projekcí BIBB a IAB týkajících se kvalifikací a profesních polí se formulované pochybnosti ohledně hrozícího nedostatku odborných sil v oblasti profesí MINT jeví méně dramaticky. Existuje dostatečný potenciál v odborných silách s dobrým vzděláním, které však přecházejí, popř. přešly do jiných profesí. Je třeba uvažovat o tom, jak udržet odborné síly v profesi, v níž získaly vzdělání. Dlouhodobě dožene demografický vývoj i oblast MINT.

Přeložila Jana Šatopletová

¹ *KlB 92*

http://www.gesis.org/download/fleadmin/missy/erhebung/Panel1/1996-1999/KlB92_MZ_1_.pdf

Pramen: Bott, Peter, Helmrich, Robert a Zika, Gerd. MINT-Berufe – die Not ist nicht so groß wie oft behauptet! Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, 2010, Nr. 3, S. 40-44.

Co nového v časopisech

<p>L'enseignement technique COEUR, Françoise. Les métiers du design : choisir un métier : dossier no 52. [Povolání v oblasti designu. Vybrat si povolání, složka č. 52.] Enseignement technique, 2010, No. 226, p. I-XVI, 1 graf.</p> <p>Definice designu. Oblasti, v nichž se design používá: výrobky, prostor, grafika, móda, průmyslové a užité umění. Charakteristika jednotlivých povolání v oblasti designu. Vzdělávací cesty k povolání designéra. Odborné vzdělávání různých stupňů a příslušné diplomy. Vzdělávací programy na vysokých školách.</p>	<p>BROUILLET, René. Les métiers de la maintenance : choisir un métier : dossier no 53. [Povolání v oblasti údržby. Vybrat si povolání, složka č. 53.] Enseignement technique, 2010, No. 227, p. I-XVI.</p> <p>Definice a metody údržby. Oblasti, v nichž se údržba provádí: průmyslová údržba, mechanická údržba, údržba a výroba energie, údržba ve stavebnictví a veřejných pracích, údržba v dopravě. Vzdělávání pracovníků údržby má různé stupně od osvědčení profesní způsobilosti (CAP) až pod dvouletou návstavbu po baccalauréatu (bac+2).</p>
<p>CHEVALIER-DELAUNAY, Chantal, DERIVE, Viviane et CHAUVOIS, Bernard. Les professions juridiques : choisir un métier : dossier no 54. [Právnícké profese. Vybrat si povolání, složka č. 54.] Enseignement technique, 2010, No. 228, p. I-XVI. 2 grafy.</p> <p>Náčrt profesního oboru právo a právníckých povolání. Studium práva na vysokých školách, úrovně a tituly. Uplatnění právníků: magistráty, policie, podnikoví právníci, advokáti, soudní vykonavatelé notáři apod. Zapisovatelé a další pomocný personál a jejich vzdělávání.</p>	<p>DUVIVIER, Raymond et VILLENEUVE, François-Xavier de. Un outil de progrès et d'accompagnement de la démarche qualité pour les lycées dans l'Académie de Toulouse. [Nástroj pokroku a usilování o kvalitu pro lycea ve školském správním obvodu Toulouse.] Enseignement technique, 2010, No. 228, p. 26-29.</p> <p>Článek o vývoji lyceí povolání (<i>lycées de métiers</i>) od jejich vzniku v roce 2002 byl zpracován na základě rozhovorů s pracovníky školského správního obvodu i se zástupci jednotlivých škol. Obsahuje statistické údaje o lyceích povolání, kterých bylo v roce 2010 ve školském správním obvodu Toulouse 41, tzn. více než 40 % ze všech škol, které by mohly o toto označení usilovat.</p>
<p>Académie de Clermont-Ferrand: un lycée de métiers de l'industrie en réseau pour une mutualisation des compétences et un dispositif pour une orientation mieux adaptée. [Školský správní obvod Clermont-Ferrand: lyceum povolání v průmyslu v síti pro vzájemnost kompetencí a zařízení pro lépe přizpůsobenou orientaci.] Enseignement technique, 2010, No. 228, p. 30-35, 1 tab., 3 grafy.</p> <p>Školský správní obvod Clermont-Ferrand označil v roce 2008 lyceum La Fayette de Clermont-Ferrand za lyceum povolání v průmyslu v síti (<i>lycée de métiers de l'industrie en réseau – LMIR</i>). Do sítě jsou zapojena další čtyři lycea. Systém umožňuje žákům využívat množství přechodů z jednoho druhu vzdělávání do druhého a v článku jsou popsány příklady pěti typických důvodů pro přechod.</p> <p>Viz též články: <i>Lycée de Métiers. Zpravodaj, 2002, č. 11, s. 9.</i> <i>Lyceum povolání, s. 6-7 tohoto čísla.</i></p>	<p>FRICKEY, Alain. Les inégalités de parcours scolaires des enfants d'origine maghrébine résultent-elles de discriminations? [Vyplývají nerovnosti školních drah u dětí maghrebského původu z diskriminace?] Formation Emploi, 2010, No. 112, p. 21-37, 5 tab., lit. 18.</p> <p>Článek zkoumá školní dráhy mladých lidí pocházejících z imigrace. Zaměřuje se na body, v nichž se vzdělávání dělí a které udávají směr školního vzdělávání mladých lidí. Cílem je zjistit, zda školní úděly mladých přistěhovalců jsou více strukturovány jejich pohlavím nebo původem, zda se školní nerovnosti u přistěhovalců kumulují a zda zjištěné nebo pociťované nerovnosti mohou být považovány za diskriminaci. Pro odpověď na tuto otázku se článek opírá o anketu "Generace 98", při které se Céreq v roce 2001 dotazoval vzorku 54 000 mladých lidí, tři roky po jejich odchodu ze vzdělávání všech stupňů, a o biografické rozhovory vedené s některými z těchto mladých lidí.</p> <p>Viz též <i>Generace 98 – francouzský výzkum absolventů. Zpravodaj, 2002, č. 6, s. 10-11.</i></p>

Nové knihy v knihovně

TRHLÍKOVÁ, Jana a VOJTĚCH, Jiří.

Žáci a studenti se zdravotním postižením ve středním a vyšším odborném vzdělávání – vzdělanostní a oborová struktura : 2009/10. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2010. 40 s. Sg. 27146

Sluchově postižení se vzdělávají nejčastěji v kategorii středního vzdělávání s vyučným listem – kategorie H (36,8) a středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou kategorie M (39,2 %) a dále pak v nižším procentu i na gymnáziích.

DOLEŽALOVÁ, Gabriela a VOJTĚCH, Jiří.

Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání - 2009. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2011. 50 s. Sg. 27159

Ze zaměstnání, která vykonávají maturanti OV nejvyšších hodnot úplné shody (a tedy plného využití kvalifikace a dosaženého vzdělání), dosahují především zaměstnání ze skupiny oborů Zdravotnictví, 100 % sestry pro intenzivní péči, 97 % ošetrovatelé, všeobecné zdravotní sestry, 95 % sestry pro péči o dítě a farmaceutičtí asistenti a 94 % zubní asistenti. Z ostatních zaměstnání se přes 90 % přehoupli pouze s 97 % pedagogové pro předškolní výchovu.

BENDER, Peter Urs a HELLMAN, Eric.

Niterný leadership : Leadership from Within. 1. vyd.

Praha : Management Press, 2008. 219 s.

ISBN 978-80-7261-069-3

Sg. 27147

V naší kultuře jsme posedlí slovy. Čtením, psaním a mluvením. To vše je produktem naší intelektuální neboli myšlenkové stránky. Máme však také druhou stránku, a tou je stránka emocionální neboli citová. ... Přichází-li motivace zevnitř, jsme ochotni a schopni dokázat prakticky cokoli. Díky této zkušenosti jsem se poučil o tom, že zaujetí je účinnější než hrubá síla a touha je účinnější než síla vůle.

MATĚJŮ, Petr, STRAKOVÁ, Jana a VESELÝ, Arnošt (eds.)

Nerovnosti ve vzdělávání : od měření k řešení. 1. vyd.

Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 495 s.

ISBN 978-80-7419-032-2

Sg. 27149

Tvůrci vzdělávací politiky a pedagogové si uvědomují rostoucí význam počítačové gramotnosti a dostupnosti informačních technologií pro snižování vzdělanostních nerovností nebo alespoň pro zamezení jejich zvyšování. Z toho důvodu kladou vzdělávací systémy všech vyspělých zemí velký důraz na její osvojení v rámci školního kurikula. Počítačová gramotnost bývá zpravidla řazena mezi ústřední klíčové, respektive mezipředmětové kompetence.

VÚP.

Gramotnosti ve vzdělávání : příručka pro učitele. 1. vyd.

Praha : Výzkumný ústav pedagogický, 2010. 64 s.

ISBN 978-80-87000-41-0

Sg. 27150

Rozvinutí čtenářské gramotnosti každého žáka na potřebnou úroveň by mělo být jedním z hlavních vzdělávacích cílů zá-

kladního vzdělávání. Dobře postavená a realizovaná výuka zaměřená na rozvoj čtenářské gramotnosti může pomoci těm žákům, jejichž domácí zázemí čtenářství nepodporuje a jejichž školní výsledky jsou tím ohroženy. Pro takové žáky představuje škola jedinou naději, že se hendikepy způsobené nepodněným rodinným prostředím vyrovnají.

VÚP.

Vyhledáváme rozumově nadané žáky : krok za krokem s nadaným žákem. 1. vyd. Praha : Výzkumný ústav pedagogický, 2010. 68 s. ISBN 978-80-87000-42-7 Sg. 27160

Mezi učiteli, kteří se v praxi setkávají s nadanými žáky, se často diskutuje o adekvátním nastavení kritérií hodnocení jejich pokroku a výsledků v učení. Důvod je zřejmý. Pokud je u nadaného žáka zjištěn výrazný vzdělávací náskok v některé oblasti, je třeba upravit, posunout i kritéria hodnocení jeho pokroku.

Strategické dokumenty Evropské unie 2010 - 2020 : vzdělávání a odborná příprava, výzkum a vývoj, mládež, sport.

1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010. 208 s. + Přehled zástupců ČR v pracovních skupinách a orgánech EU 28 s. Sg. 27151

Obsahuje mj. český překlad Bruggského komuniké aneb Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o prioritách posílené evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy na období let 2011 –2020 (s. 84-103).

Ročenka EU 2010 : dokumenty Evropské unie přijaté ministry členských států v roce 2010 : vzdělávání a odborná příprava, výzkum a vývoj, mládež, sport.

Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010.

Přeruš. str.

Sg. 27152

Obsahuje dokumenty uveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie (seznam těch, které se týkají vzdělávání a odborné přípravy, najdete s odkazy na plná znění v Eur-lex též na http://www.nuov.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODA/JDokumenty_EUa.pdf) a další dokumenty.

TRHLÍKOVÁ, Jana.

Studijní a pracovní záměry absolventů středních škol se zdravotním postižením : dotazníkové šetření žáků se zdravotním postižením v posledním ročníku střední školy. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2010. 46 s. Sg. 27153

Výsledky šetření ukazují, že více než polovina (54 %) absolventů se zdravotním postižením se domnívá, že jejich pracovní schopnosti a výkon se vyrovnají běžné populaci, 7 % považuje své schopnosti za rovnocenné, uvádějí ale určitá omezení z hlediska dojíždění nebo nutnosti kompenzovat znevýhodnění využitím speciálních pomůcek a podobně, 14 % dotázaných se domnívá, že jejich pracovní schopnost je nižší. Značné procento – kolem 25 % neumí svoje pracovní schopnosti v porovnání s běžnou populací odhadnout.

PALEČKOVÁ, Jana, TOMÁŠEK, Vladislav a BASL, Josef.
Umíme ještě číst? : hlavní zjištění výzkumu PISA 2009.
1. vyd. Praha : Ústav pro informace ve vzdělávání, 2010.
51 s. ISBN 978-80-211-0608-6 Sg. 27154

Zajímavým fenoménem, který hraje svou roli při podpoře čtenářství, jsou školní knihovny a motivování žáků k jejich využívání. Ve vzorku výzkumu PISA 2009 vypovědělo více než 93 % žáků gymnázií a 78,5 % žáků základních škol, že v jejich škole existuje školní knihovna. Nejnižší zastoupení školních knihoven je na středních odborných školách bez maturity (34 %), střední odborné školy s maturitou mají školní knihovnu 70,5 % případů. To koresponduje i se vztahem žáků ke čtení ...

CEDEFOP.

A bridge to the future : European policy for vocational education and training 2002-10. [Most do budoucnosti. Evropská politika odborného vzdělávání a přípravy 2002-2010.] Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2010. 128 s. (Cedefop Reference series)

ISBN 978-92-896-0672-1 Sg. 27155

*Z obsahu: Kodaňský proces – politická cesta * Vytváření a zavádění evropských nástrojů a principů * Podporování atraktivnosti OVP pro každého * Podporování excelence a kvality v OVP * Investování do OVP a počáteční účinky hospodářské krize * Nutnost změn – úkoly Evropy pro příštích deset let * Evropská spolupráce v OVP – Klíč k pokroku.*

CEDEFOP.

Systems for anticipation of skill needs in the EU Member States. [Systémy anticipace potřeb kvalifikací v členských státech EU.] Thessaloniki : CEDEFOP, 2008. 35 s. (Cedefop working paper ; Sv. 1)

Sg. 27156

EURYDICE.

New skills for new jobs : policy initiatives in the field of education : short overview of the current situation in Europe. [Nové kvalifikace pro nová zaměstnání. Politické iniciativy v oblasti vzdělávání – stručný přehled současné situace v Evropě.] Brussels : Eurydice, 2010. 36 s. (Viz příloha Zpravodaje I/2011)

Sg. 27157

REYNOLDS, Garr.

Prezentace a zen : jednoduše a srozumitelně o designu prezentací a jejich předvádění. 1. vyd. Brno : Zoner Press, 2009. 230 s. Název originálu: *Presentation zen : Simple ideas on presentation design and delivery*

ISBN 978-80-7413-047-2 Sg. 27158

Důvod, proč se držet dál od počítače, proč použít tužku a papír, proč mít čistou hlavu, je ten, že si chcete v klidu ujasnit hlavní myšlenku. To je to, o čem chcete mluvit. Ještě jednou: Pokud by si posluchači měli zapamatovat jedinou věc, co by to mělo být? A proč? Tím, že uvidíte svou hlavní myšlenku, svou pointu nejdřív na papíře, budete pak schopni lépe vytvořit slajdy a grafiku a vybrat další multimédia, a to vše tak, aby vaše hlavní myšlenka vynikla.

NAKONEČNÝ, Milan

Sociální psychologie organizace. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 225 s. (Psyché). ISBN 80-247-0577-X Sg. 27161

Za obvyklé negativní důsledky konfliktů lze především považovat nestabilitu organizace, resp. pracovních skupin, stresování a nespokojenost jedinců, funkční poruchy provozu, snížení racionality, a naopak zvýšení afektivity v jednání. Existují však i pozitivní důsledky konfliktů: v konfliktním stavu mezi skupinami se zvyšuje jejich vnitřní soudržnost, dochází ke stimulaci myšlení a vytváření nových nápadů, zlepšují vnímání sebe sama, vytváří předpoklady pro konstruktivní změny v organizaci, protože jsou projevem nespokojenosti.

Znovuobjevené knihy

ČERNUŠÁK, Gracián a kol.

Dějiny evropské hudby. 4., přehled. a dopl. vyd. Praha : Panton, 1972. 527 s. Sg. 21984

V západním proudu emigrace nejmocněji zasáhla do vývoje družina manheimská. Její vůdce Jan Václav Antonín Stamic, vnuk pardubického jircháře, který přišel do Čech před r. 1660 ze slovenského Mariboru, syn varhaníka, kupce a košela v Německém (Havlíčkově) Brodě, se narodil r. 1717. Studoval v jihlavské jezuitské koleji. Od svého 24. roku byl v kurfiřtské kapele manheimské houslistou, od r. 1745 koncertním mistrem a ředitelem komorní hudby.

ZAMAROVSKÝ, Vojtěch.

Řecký zázrak. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 1972. 517 s.

Sg. 22081

Samozřejmě, že polis nebyla jen rodinou, a teprve už ne svornou rodinou. Zahrhovala příslušníky různého postavení; v nejšířším smyslu nejen občany, ale i neobčany včetně otroků. Byla státem a plnila všechny jeho funkce, byla nástrojem nadvlády jedné třídy na druhou. Na tom nic nemění, že k pochopení nebo spíš k přesnému formulování této funkce se staří Řekové nepropracovali.

HVOZDÍK, Ján.

Psychologický rozbor školských neúspěchů žiakov : na porovnanie výkonových a vývinových závislostí u neprospeievajúcich žiakov ZDŠ. 2. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1973. 322 s. (Základné pedagogické a psychologické diela)

Sg. 22085

Horšia situácia nastáva, ak sa skutočné korene žiakových školských ťažkostí nepoznajú a namiesto pochopenia sa volí paušálne výchovné opatrenie, sprevádzané spravidla zvýšeným pedagogickým nátlakom, ktoré krízu v osobnosti žiaka obyčajne len prehlbí.

KOULA, Jan E.

Poznááme architekturu. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1973. 249 s. (Knihnice všeobecného vzdělání. Řada Horizont)

Sg. 22246

Materiálem nábytku bylo již od nejstarších dob dřevo, poněvadž je levné, snadno zpracovatelné, příjemné na dotek a není to materiál vzácný. K němu se družily i různé kovy.

Zajímavé internetové adresy

Evropský rok dobrovolnictví 2011

Webové stránky existují již od roku 2001. V současné době tam najdete informace o akcích chystaných v rámci Evropského roku dobrovolnictví i jiné zajímavé informace, například o managementu dobrovolnictví, o kurzu Výchova k dobrovolnictví a o programu Pět P (podpora, pomoc, péče, přátelství, prevention). <http://www.dobrovolnik.cz/>

Tallinn – evropské hlavní město kultury 2011

První zmínka o Tallinnu je z roku 1154. Ottův slovník naučný (1904) ho zaznamenává pod ruským jménem „Revel, něm. Reval, estonsky Talinn, lotyšsky Danupilo, gubernské a újezdné město ruské gubernie estonské, obchodní i válečný přístav, leží malebně na jihozáp. břehu Revelské zátoky Čuchonského zálivu v uzlu dvou tratí železnice Baltické ...“.

Jak vypadá Tallinn dnes, se můžete podívat například na <http://www.tallinn2011.ee> nebo i se zvukovými efekty na <http://www.tallinn.info/flash/>

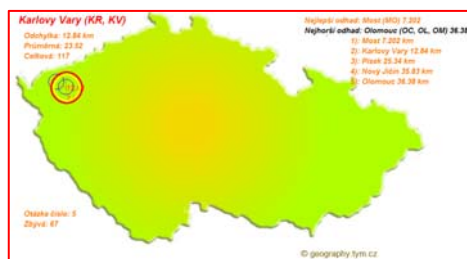
Turku – evropské hlavní město kultury 2011

První zmínka o Turku je také z roku 1154. Ottův slovník naučný (1888) ho uvádí pod švédským jménem „Åbo, čudsky Turu či Turku (trh), rusky až do Petra Vel. Kaby, hlavní město ruské gubernie åbo-bjönborské v Čuchonsku, neda-leko nad vtokem ř. Aurajoki do zálivu Botnického, kde nalézá se prostranný přístav åbský, sídlo gubernátora, lutheránského arcibiskupa, několika konsulů a dvorního soudu (hofrätt) s 25.181 ob. (1884) většinou národnosti švédské, lyceem, školami reálnými, obchodními a lodnickými, divadlem a památnou katedrálou sv. Henrika z r. 1293, jež jest nejstarším chrámem Čuchonska.“ Novější zprávy a program oslav najdete na <http://www.turku2011.fi/en>

Rámec kvalifikací a kreditů Spojeného království

Jak vypadá a funguje takový rámec, názorně ukazuje kreslené video, které je srozumitelné i bez znalosti angličtiny a reálií. Kredity se shromažďují jako listy stromů, a čím vyšší a košatější je strom, tím vyšší je i kvalifikace. <http://www.qcda.gov.uk/qualifications/60.aspx>

Test ze znalosti zeměpisu České republiky

Test se skládá ze 72 otázek. Otázky jsou spíše úkoly, protože vyžadují, aby testovaný umístil dané město kliknutím na mapu ČR. Poté se zobrazí správné umístění měst (pokud je odlišné od odhadu, což většinou bývá) a odchylka je zaznamenána ve skóre. <http://geography.okhelp.cz/czech/index.php>